

פתרון תרגיל 7 טופולוגיה תשעז

1. הפרכה. נתבונן למשל במרחבים: $X = \mathbb{R}, Y = [-\frac{\pi}{2}, \frac{\pi}{2}]$. מצד אחד, Y הומיאומורפי לתת-המרחב $[-\frac{\pi}{2}, \frac{\pi}{2}] \subseteq X$ (פונקציית ההכלה). כמו כן, X הומיאומורפי לתת-המרחב $(-\frac{\pi}{2}, \frac{\pi}{2}) \subseteq Y$ (פונקציית הטנגנס). מצד שני, X, Y אינם הומיאומורפיים זה לזה; אם נוריד מהמרחב X נקודה כלשהי הוא לא יהיה קשיר, אך במרחב Y קיימות נקודות שאם נוריד אותן המרחב עדיין יישאר קשיר (הקצוות).

2. הפרכה. אם נוריד במרחב $(5, 7) \cup \{0\}$ את הנקודה 0 נקבל מרחב קשיר. כל נקודה שנוריד מהמרחב $(1, 2) \cup (3, 4)$ תיתן מרחב לא קשיר.

3. יהי X מרחב נורמי. יהיו $a \in X, \varepsilon > 0$ ונוכיח שמתקיים: $B(0, 1) \cong B(a, \varepsilon)$. ראשית, הפונקציה $f: X \rightarrow \mathbb{R}$ המוגדרת על ידי $f(x) = \|x\|$ היא רציפה. שנית, נשים לב שפונקציית ההזזה $g: X \rightarrow X$ המוגדרת על ידי $g(x) = x + a$ היא רציפה; אכן, עבור $0 < \varepsilon, x \in X$ נבחר $\delta = \varepsilon$ ואז אם $\|x - y\| < \delta$ נקבל:

$$\|g(x) - g(y)\| = \|x + a - y - a\| = \|x - y\| < \delta = \varepsilon$$

כנדרש ו- g רציפה. שלישית, נשים לב שלכל c הפונקציה $h: X \rightarrow X$ המוגדרת על ידי $h(x) = cx$ היא רציפה; אכן אם $c = 0$ הפונקציה קבועה ולכן רציפה. אם $c \neq 0$, עבור $0 < \varepsilon, x \in X$ נבחר $\delta = \frac{\varepsilon}{|c|}$ ואז אם $\|x - y\| < \delta$ נקבל:

$$\|h(x) - h(y)\| = \|cx - cy\| = |c| \cdot \|x - y\| < |c| \cdot \delta = \varepsilon$$

כנדרש ו- h רציפה. כעת, נגדיר $F: B(a, \varepsilon) \rightarrow B(0, 1)$ על ידי: $F(x) = \frac{1}{\varepsilon}(x - a)$. רציפה כהרכבת רציפות. כמו כן, $F^{-1}: B(0, 1) \rightarrow B(a, \varepsilon)$ המוגדרת על ידי: $F^{-1}(x) = \varepsilon x + a$ רציפה כהרכבת רציפות. לכן בסך הכל F הומיאומורפיזם.

4. ראשית נוכיח שהטענה נכונה כאשר Y קבוצה פתוחה. אם כן, תהי $A \subseteq X$ צפופה בת-מניה. נתבונן בקבוצה $A \cap Y \subseteq Y$. מצד אחד היא בת-מניה. מצד שני לכל קבוצה $U \subseteq Y$ פתוחה קיימת $V \subseteq X$ פתוחה עבורה $U = V \cap Y$. מכיוון ש- Y פתוחה ב- X נקבל שהקבוצה U פתוחה גם ב- X (חיתוך סופי של פתוחות). מכיוון שהקבוצה U פתוחה ב- X והקבוצה A צפופה ב- X נקבל: $A \cap Y \cap P = \emptyset$ ולכן $A \cap Y$ צפופה ב- Y ולכן Y ספרבילי.

כעת, ניתן דוגמה למצב בו Y אינו קבוצה פתוחה ואינו ספרבילי. נתבונן למשל בקבוצה \mathbb{R} עם הטופולוגיה τ הבאה: $U \in \tau$ אם ורק אם $0 \in U$ או $U = \emptyset$. כל הקבוצות הסגורות למעט \mathbb{R} עצמה לא מכילות את $\{0\}$. לכן $cl(\{0\}) = \mathbb{R}$ והמרחב ספרבילי.

אם נתבונן בתת-המרחב $\mathbb{R} \setminus \{0\} \subseteq \mathbb{R}$, נקבל שזהו מרחב דיסקרטי, מכיוון שכל קבוצה $V \subseteq \mathbb{R} \setminus \{0\}$ אפשר לכתוב: $V = (V \cup \{0\}) \cap (\mathbb{R} \setminus \{0\})$, ומכיוון שהקבוצה $V \cup \{0\}$ פתוחה ב- \mathbb{R} נקבל שהקבוצה V פתוחה ב- $\mathbb{R} \setminus \{0\}$ (לפי הגדרת טופולוגיית תת-מרחב). זהו מרחב דיסקרטי לא בן-מניה ולכן לא ספרבילי.

5. נמצא קבוצה צפופה בת-מניה. נתבונן בקבוצת כל הסדרות שאיבריהן רציונליים והחל ממקום כלשהו כל האיברים שווים ל-0.

הקבוצה בת-מניה (איחוד בן מניה של הקבוצות שאיבריהן רציונליים והחל ממקום מסוים כל האיברים שווים ל-0).

כדי להראות שהקבוצה צפופה, יש להראות שהחיתוך עם כל קבוצה פתוחה הוא לא ריק. מספיק להראות שהחיתוך עם כל כדור פתוח הוא לא ריק (למה?).

כל סדרה $a \in l_1$ היא מתכנסת בהחלט, ולכן האיבר הכללי שלה שואף לאפס. לכן לכל $\varepsilon > 0$ אפשר למצוא סדרה b בקבוצה שלנו עבורה $d(a, b) < \varepsilon$.

6. נניח בשלילה שהמרחב ספרבילי. לכן קיימת $A \subseteq X$ צפופה בת-מניה, כלומר $cl(A) = X$. בטופולוגיה שלנו, מכיוון ש- A בת-מניה נקבל שהיא סגורה, ואז $cl(A) = A$ ונקבל $A = X$ בסתירה לכך שהקבוצה X אינה בת-מניה.

7. תהיי a_n^0 סדרה במרחב. X ח"כ ולכן קיים סיוי סופי של כדורים עם רדיוס 1. מכיוון שהסדרה אינסופית ומספר הכדורים סופי קיים כדור כזה שנמצאים בו אינסוף איברים מתוך הסדרה. נסמן כדור זה $B(c_1, 1)$.

מכיוון שבכדור יש אינסוף איברים מהסדרה הוא מכיל תת-סדרה שנשמנה a_n^1 . נסמן $b_1 = a_1^1$.

שוב, X ח"כ ולכן קיים סיוי סופי של כדורים עם רדיוס $\frac{1}{2}$. קיים כדור כזה שנשמנו $B(c_2, \frac{1}{2})$ המכיל אינסוף איברים מתוך a_n^1 ולכן מכיל תת-סדרה שנשמנה a_n^2 , ונסמן $b_2 = a_1^2$.

נמשיך כך עוד ועוד; נקבל סדרה b_n . הסדרה b_n היא תת-סדרה של a_n^0 , ולכל $\varepsilon > 0$ קיים n_0 עבורו $\frac{1}{n_0} < \varepsilon$ ואז לכל $n, m > n_0$ מתקיים: $d(b_m, b_n) < \frac{1}{n_0} < \varepsilon$ (מכיוון שאיברי הסדרה נמצאים בכדורים שהרדיוס שלהם שואף ל-0) והסדרה היא סדרת קושי, כנדרש.

8. יהי X ח"כ ויהי $Y \subseteq X$ תת-מרחב. לכל $r > 0$ קיימות $\{x_1, \dots, x_n\} \subseteq X$ עבורן $X = \bigcup B(x_i, \frac{r}{2})$. נתבונן בכדורים האלו שעבורם החיתוך $B(x_i, \frac{r}{2}) \cap Y$ אינו ריק ונבחר $y_i \in B(x_i, \frac{r}{2}) \cap Y$. נקבל שאוסף הכדורים הזה (עם מרכזים y_i) הוא סיוי של Y ולכן Y ח"כ.